

Aan

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
6 juli 2006		BEB/HP 6049696	

Onderwerp

WTO - Ministeriële besprekingen in Genève

De besprekingen op ministerieel niveau, die eind juni, begin juli plaatsvonden in Genève hebben niet geleid tot een doorbraak in de Doha Ontwikkelingsronde. Met name de onwrikbare opstelling van de Verenigde Staten, die geen enkele bereidheid toonden om de mogelijkheden te verkennen om tot overeenstemming te komen, maakte dat de besprekingen als een nachtkaaars uitdoofden. Dat is zeer spijtig. Immers, de belangen die gemoeid gaan met het bereiken van een ambitieuze uitkomst zijn groot. Niet alleen voor Nederland en de EU, maar juist ook voor die landen voor wie elke vertraging of uitstel ertoe leidt dat nieuwe ontwikkelingskansen pas later kunnen worden benut. Daarmee wordt de druk om eind juli tot een akkoord te komen vergroot.

Op 29 juni kwam de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (RAZEB), in buitengewone zitting bijeen in Genève, om Commissarissen Mandelson en Fischer Boel bij te staan en voor zover nodig richting te geven. Collega's gaven daar aan dat de Commissie niet alleen rekening dient te houden met de defensieve, maar juist ook met de offensieve belangen van de Unie. De Raad steunde in grote meerderheid een constructieve, ambitieuze opstelling van de Commissie, die moet bijdragen aan het bereiken van een gebalanceerd akkoord, binnen het onderhandelingsmandaat van de Commissie. Door de Nederlandse delegatie - die werd geleid door de directeur Handelspolitiek, aangezien noch de Minister noch ikzelf wegens de omstandigheden in Nederland aanwezig waren in Genève - werd eveneens aangedrongen op een constructieve inzet van de Commissie teneinde toe te werken naar een ambitieus en evenwichtig akkoord met een substantiële bijdrage aan de ontwikkelingsdimensie. Tevens werd aangedrongen op een interne Europese discussie over criteria voor de aanwijzing van gevoelige landbouwproducten waarbij non-trade concerns een rol kunnen spelen.

Bezoekadres	Doorkiesnummer	Telefax
Bezuidenhoutseweg 153, Den Haag	070 - 379 7380	070 - 379 7221

Hoofdkantoor	Telefoon (070) 379 89 11	Behandeld door
Bezuidenhoutseweg 30	Telefax (070) 347 40 81	Tjerk Opmeer
Postbus 20101	Email ezpost@minez.nl	
2500 EC 's-Gravenhage	Website www.minez.nl	Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

Ook het belang van uitfasering van exportrestituties op basis van budget werd onderstreept.

Van de WTO overleggen die op verschillende niveaus en in verschillende samenstellingen plaatsvonden na afloop van de RAZEB, werd met regelmaat door de Commissie op ambtelijk niveau een terugkoppeling verzorgd. Daaruit viel al snel op te maken dat er door de belangrijkste onderhandelingspartners weinig tot geen indicaties werden gegeven van enige concrete bereidheid om in deze fase van de onderhandelingen naar compromissen te zoeken. Zelfs niet na constructieve bijdragen van Commissaris Mandelson, die aangaf wel bereid te zijn om te onderhandelen over meer markttoegang bij landbouw, mits de partners ook bereid waren tot verdere concessies op landbouw – en in het bijzonder interne steun - industrieproducten en diensten. Deze positieve inzet van de Europese Unie om tot een daadwerkelijk ambitieus resultaat te komen, werd door de G20 en andere delegaties als positief en constructief ervaren. Helaas is zij echter nog niet beantwoord met een constructieve houding van de andere partners. De vraag is of dat nu in de komende maand zal veranderen.

De komende weken zal via ‘good offices’ van DG WTO Pascal Lamy, geprobeerd worden om te komen tot een verkleining van de afstand die momenteel tussen de verschillende onderhandelingsposities bestaat. Als de zogenaamde ‘landing zones’ voldoende scherp en beperkt zijn afgebakend, zal worden geprobeerd om eind juli tot een akkoord te komen. Zoals al aangegeven, blijft de grote vraag of de VS tegen die tijd wel bereid zijn om tot een meer gebalanceerde inzet op het gebied van de landbouwonderwerpen te komen. Om in eerste instantie tot een akkoord over de drie belangrijkste onderdelen binnen de zogenaamde ‘ijzeren driehoek’ te komen, zullen ook de opkomende ontwikkelingslanden als India en Brazilië concessiebereidheid moeten tonen. Iets waar zij zich overigens ook van bewust zijn. Het is onduidelijk of de ‘crisis’ van het afgelopen weekend nodig was om eind juli tot een akkoord te komen, of dat de onderhandelingen echt potdicht zitten.

En marge van het ministeriële overleg in Genève vond op initiatief van commissaris Mandelson tevens een informele stock-taking van de onderhandelingen over diensten plaats (GATS). Doel van deze bijeenkomst was het bereiken van meer inzicht in de mogelijkheden en onmogelijkheden van verbeteringen in de aanbiedingen voor eind juli. Dit initiatief van Mandelson verliep in goede sfeer. Helaas is inhoudelijk weinig voortgang geboekt: voor de meeste onderhandelingspartners blijft de inzet op diensten afhankelijk van geboekt resultaat op landbouw en/of nama.

Vast staat wel dat uiterlijk eind juli de WTO-leden verbeterde dienstenaanbiedingen moeten indienen. De Europese Commissie heeft medio juni daartoe een concept herzien EU-aanbod aan EU-lidstaten voorgelegd. Over dit aanbod informeerde ik uw Kamer per

brief van 23 juni jongstleden¹. De in die brief geschetste aanpassingen van het aanbod en de eerste overwegingen die ik daarbij schetste, kan ik bevestigen. De meeste verbeteringen in het aanbod komen voor rekening van de in 2004 toetredende EU-lidstaten. De enige wijziging in het aanbod die betrekking heeft op Nederland is het voorstel om WTO-verplichtingen aan te gaan voor de tijdelijke toelating van onderzoekers uit derde landen, hetgeen door het Kabinet wordt gesteund.

Zoals in bovengenoemde brief toegezegd, hierbij tevens mijn beoordeling van het herziene aanbod. Mijn inschatting is dat de EU met het voorgestelde verbeterde aanbod een ambitieuze én realistische koers blijft varen. De voorgestelde, weliswaar bescheiden, verbeteringen zijn een constructieve bijdrage aan het onderhandelingsproces. Met het aangepaste aanbod komt de EU - in aanvulling op het huidige ambitieuze aanbod - gedeeltelijk tegemoet aan de collectieve verzoeken die begin dit jaar werden opgesteld. Met deze verbeteringen behoudt de EU haar leidende rol, zonder daarbij een te groot gat te creëren tussen het eigen hoge ambitieniveau en het nog overwegend ondermaatse ambitieniveau van anderen. Over het voorgestelde herziene aanbod vindt deze maand in Brussel nog nader overleg plaats. Verdere verbeteringen zijn ook later dit jaar nog mogelijk. De in Hongkong gemaakte afspraak is dat WTO-leden eind oktober hun laatste dienstenaanbod indienen.

De Nederlandse regering zal zich de komende periode actief blijven inzetten richting alle betrokkenen, zowel binnen de Europese Unie als daarbuiten, om waar mogelijk bij te dragen aan een goed resultaat van de Doha ontwikkelingsronde. De kosten - in brede zin - van een mager resultaat of zelfs een mislukking, zijn te hoog om nu niet voluit te gaan om een akkoord mogelijk te maken dat bijdraagt aan substantiële vrijmaking van de wereldhandel en versterking van het multilaterale handelssysteem. Immers, een mager resultaat of zelfs mislukking zou onder meer betekenen:

- Gemiste kansen op verbeterde markttoegang elders voor Nederlandse diensten en industrie- en landbouwgoederen. Onze handelsfunctie zal geen stimulans krijgen;
- Nieuwe kansen voor ontwikkelingslanden worden niet waargemaakt, waardoor ook mogelijkheden voor armoedereductie niet ontstaan. Ook reeds gemaakte afspraken over afschaffing van exportsteun voor de landbouw en ruimere markttoegang voor de minst ontwikkelde landen zullen gevaar lopen;
- Aantasting van de geloofwaardigheid en het gezag van de WTO en haar spelregels. Conflicten zullen hierdoor in de toekomst sneller kunnen escaleren (met bijvoorbeeld China, maar ook tussen de VS en de EU) en het recht van de sterkste zal zich in toenemende mate doen gelden;
- Meer afzonderlijke handelsakkoorden tussen landen en regio's, ten koste van zwakkere landen. Tegenover een economie die op wereldschaal integreert komt een versnipperd stelsel van discriminerende regelingen te staan. Bedrijven zijn

¹ Kamerstuk 25074, nr 129

duurder uit en overheden missen een instrument om globalisering in goede banen te leiden;

- Verdere vertraging in de uitwerking van raakvlakken tussen handel en voorschriften op terreinen als milieu, dierenwelzijn en arbeid (zogenoemde non-trade concerns).

Het tonen van moed en ambitie zal van alle partijen verlangd worden. De Europese lidstaten steunen de Commissie om op constructieve wijze tot een ambitieus resultaat te komen. Ik ben er van overtuigd dat net als de Europese Unie, de onderhandelingspartners helder voor ogen hebben dat een mislukking van de ronde ongewenst is.

(w.g.) mevr. ir. C.E.G. van Gennip MBA
Staatssecretaris van Economische Zaken